

Sygn. akt	III AUa 233/15
------------------	-----------------------

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera SSA Alicja Podczaska
	Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **8 lipca 2015 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku(...). **w P.**

z udziałem zainteresowanych : **(...)w P.oraz J. O. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawcę (...). w P., oraz(...)w P.

od wyroku **Sądu Okręgowego w Przemyślu**

z dnia **17 grudnia 2014 r.** sygn. akt **III U 328/14**

I. oddala apelacje,

II. zasądza od (...) w Przemyślu i(...) w P.na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.kwoty po 120 zł (słownie: sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 lipca 2015 r.

Decyzją z dnia 24 grudnia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.stwierdził, że J. O. (1)jako pracownik płatnika składek (...)w P., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom : emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu i chorobowemu w okresach: od 1 kwietnia 2000r. do 30 września 2000 r., od 2 kwietnia 2002 r. do 31 grudnia 2002 r., od 2 stycznia 2003 r. do 31 grudnia 2003 r., od 2 stycznia 2004 r. do 31 grudnia 2004 r., od stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2005 r., od 2 stycznia 2006 r. do 1 lipca 2006 r., od 3 lipca 2006 r. do 31 grudnia 2008 r., od 2 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., i od 3 stycznia 2011 r. do 30 września 2011r., także z tytułu wykonywania w tym czasie umów zlecenia zawartych z (...). z siedzibą w P., w ramach których wykonywała pracę na swego rzecz pracodawcy. W podstawie prawnej decyzji powołany został art. 83 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 8 ust. 1 i ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2013r., poz.1442) . W uzasadnieniu zaś faktycznym decyzji, organ rentowy naprowadzał, że w wyniku czynności kontrolnych przeprowadzonych w październiku 2012r. u płatnika składek (...) w P. ustalono, iż ubezpieczona J. O. (1)w trakcie zatrudnienia u tego pracodawcy na podstawie umowy o pracę (od 31 grudnia 1998 r. do 31 marca 2012 r.) kolejno na stanowiskach: sekretarki , koordynatora działu reklamy i dyrektora do spraw marketingu, w każdym przypadku z minimalnym wynagrodzeniem za pracę ,wykonywała równocześnie – w okresach wskazanych w petitum decyzji –pracę na podstawie nieoskładkowanych umów zlecenia zawieranych z (...)w P., których ostatecznym beneficjentem był pracodawca ,a których przedmiotem było pisanie tekstów dziennikarskich (do 30 czerwca 2010r.) , a później planowanie i opracowywanie strategii marketingowych wydawanego przez pracodawcę (...), pisanie materiałów promocyjnych i reklamowych itp.. „Wynagrodzenie z tego tytułu , w różnych okresach czasu, obejmowało kwoty od 400 zł do 1500 zł miesięcznie . Ten mechanizm zatrudnienia dotyczył też pozostałych pracowników (...). Zawierane przy tym z nimi umowy zlecenia miały swoje źródło w łączących obie spółki umowach o współpracy w zakresie dostarczania tekstów dziennikarskich i pozyskiwania reklam. (...)comiesięcznie obciążała (...)określoną kwotą wystawiając faktury VAT, przy czym wykazywane w fakturach należności były określane uznaniowo na zasadzie akceptacji przez strony umowy ,bez możliwości ich przyporządkowania konkretnemu dziełu czy zleceniu. W tym stanie rzeczy, przywołując nadto uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r. II UZP 6/09 OSNP 2010/3-4/46, organ rentowy uznał ,iż J. O. (1)z tytułu wykonywania umów zlecenia winna być na potrzeby ubezpieczeń społecznych traktowana jako w dalszym ciągu pracownik swego pracodawcy , co w konsekwencji rodzi obowiązek ubezpieczeń i z tego tytułu ,przy wskazaniu na (...) w P.jako płatnika tych składek.

(...)w P., odwołała się do decyzji ZUS do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Przemyślu.

W odwołaniu z dnia 13 lutego 2014r. , wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że J. O. (1)nie podlegała, jako jej pracownik , ubezpieczeniom społecznym z tytułu zawieranych z(...)w P.umów zlecenia , przy zasądzeniu stosownych kosztów procesu , zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych leżący u podstaw tej decyzji. Podkreślając bowiem ,że pozwany organ rentowy w ustaleniu wykonywania przez J. O. (1)zlecanej przez w/w Agencję pracy w istocie na rzecz pracodawcy , oparł się wyłącznie na brzmieniu umów zlecenia jak i łączących obie Spółki umów o współpracy , odwołująca wskazywała ,iż prace te wykonywane były przez J. O. (1)także na rzecz jeszcze innych podmiotów w tym (...). Niezależnie od tego podniesione zostało, że umowy o współpracy nie przewidywały opracowywania programu marketingowego, a Agencja do pisania tekstów dziennikarskich zatrudniała też osoby nie zatrudnione przez (...), stąd ostatecznie brak podstaw do przyjęcia ,że praca J. O. (1) w ramach umów zlecenia była wykonywana na rzecz pracodawcy w rozumieniu art.8 ust.2 a ustawy systemowej. Końcowo , a także już w toku postępowania sądowego, pracodawca w/w zauważał, że nie bez znaczenia dla oceny sprawy pozostaje fakt, że J. O. (1)- zdając sobie przez szereg lat sprawę z nie oskładkowania umów zlecenia, już po rozwiązaniu stosunku pracy, zainicjowała –skutkującą wydaniem zaskarżonej decyzji- kontrolę ZUS , będąc aktualnie współtwórcą konkurencyjnej na rynku lokalnym gazety.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 15 kwietnia 2014r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.wniósł oddalenie żądania

(...). w P.z tych samych względów ,które przywołane zostały w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji

Wezwana do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanej ,w trybie art. 477¹¹ § 2 k.p.c. (...)w P., poparła w całości stanowisko procesowe odwołującej , zaś zainteresowana J. O. (1)przychyliła się do stanowiska ZUS.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Przemyślu ,po rozpoznania odwołania (...)w P., wyrokiem z dnia 17 grudnia 2014r. (sygn. akt III U 328/14) oddalił odwołanie.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił ,że w dniu 2 stycznia 1999 r.pomiędzy(...)w P.- Wydawcą, a (...) w P.zostały zawarte na czas nieokreślony dwie umowy o współpracy .Pierwsza w zakresie pozyskiwania reklam, na podstawie której Agencja zobowiązała się do pozyskiwania dla Wydawnictwa stałych ogłoszeniodawców do wydawanego przez niego tygodnika (...)z zadaniem prowadzenia akcji informacyjnej o możliwościach reklamy w (...), rozpowszechniania wśród potencjalnych ogłoszeniodawców bezpłatnych egzemplarzy gazety, reklamowania gazety na wszelkiego rodzaju imprezach rekreacyjnych, kulturalnych itp. Druga z w/w umów dotyczyła zaś dostarczania Wydawnictwu tekstów dziennikarskich przez Agencję o objętości 120 stron znormalizowanego maszynopisu do każdego numeru ,wydawanego w okresie trwania przedmiotowej umowy, w/w tygodnika regionalnego (...)

Aneksm do w/w umowy z dnia 31 grudnia 2000 r. rozszerzono jej zakres o dostarczanie przez Agencję Wydawnictwu zdjęć fotograficznych w ilości koniecznej do ilustracji wskazanych wyżej tekstów, do każdego numeru (...),

a także opracowywanie tematów zleconych przez redaktora naczelnego tego tygodnika . Od 2002r. redakcja (...)organizuje Wielki Piknik Charytatywny, w czasie którego tygodnik promuje się na zewnątrz, organizując różne akcje charytatywne na rzecz dzieci. W 2007r. powołana zaś została (...)R., ,której prezesem jest A. W., a W. M.przewodniczącym rady. W/w są równocześnie współnikami i członkami zarządu (...). w P.i (...). w P..Fundacja w spornym okresie nie zatrudniała pracowników, a swoją pracę opierała na wolontariacie. (...)nie zawierała też z Fundacją pisemnych umów o dzieło , Wszelkie prace na rzecz Fundacji wykonywano na podstawie ustnych ustaleń. W dniu 6 maja 1997 r. J. O. (1)(nosząca wówczas nazwisko panięńskie Ł.) została zatrudniona przez (...)„Spółkę z o.o. w P.na stanowisku sekretarki w pełnym wymiarze czasu pracy i za minimalnym wynagrodzeniem za pracę , początkowo na podstawie umowy o na czas określony (od 6 maja 1997 r. do 31 grudnia 1997r.) ,

a następnie na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony .Do zakresu jej obowiązków należała przede wszystkim obsługa sekretariatu oraz obsługa biura ogłoszeń tj. przyjmowanie ogłoszeń, reklam. Powadzenie biura ogłoszeń prasowych

w P.powierzono formalnie zainteresowanej aneksem do umowy o pracę

z dnia 20 października 1999r. Z zakresu odpowiedzialności J. O. (1)jako pracownika działu reklamy (...)” (...)”

w P.wynika, że należało do niej : dbałość o dobre imię i prestiż firmy, rzetelne i efektywne wykonywanie powierzonej pracy, dokładne i sumienne wykonywanie poleceń przełożonych, bieżące informowanie przełożonego o stanie prowadzonych spraw, ścisłe i terminowe rozliczanie się z powierzonych zadań, przestrzeganie ustalonego w zakładzie porządku, przestrzeganie przepisów i zasad bhp oraz przepisów przeciw pożarowych , należyta dbałość o mienie zakładu, miejsce pracy, powierzony sprzęt, narzędzia pracy, materiały , przestrzeganie tajemnicy służbowej; kształtowanie właściwej atmosfery w miejscu pracy .W zakresie zaś szczegółowych obowiązków należało do niej : przyjmowanie zleceń w biurze ogłoszeń; wprowadzanie ogłoszeń do programu Inspert; wprowadzanie ogłoszeń przysyłanych przez oddziały, wprowadzanie zleceń przysyłanych pocztą, pocztą elektroniczną i faksem, przyjmowanie ogłoszeń na telefon, sporządzanie wydruków, makiet i przekazywanie ich do działu technicznego , sporządzanie faktur VAT i rachunków uproszczonych, pobieranie opłat i rozliczanie się przy ogłoszeniach płatnych gotówką, dostarczanie kopii wystawionych dokumentów do księgowości, przepisywanie tekstów ogłoszeń, przyjmowanie i realizacja zleceń od akwizytorów, realizacja zleceń klientów objętych umowami, prowadzenie korespondencji, sporządzanie kosztorysów dla klientów nie obsługiwanych przez akwizytorów. Kolejnym aneksem do umowy o pracę z dnia 7 listopada 2006 r. zmieniono J. O. (1)umowę o pracę w zakresie rodzaju umówionej pracy z koordynatora działu reklamy na dyrektora do spraw marketingu. W tym wypadku do jej obowiązków przede wszystkim należało

inicjowanie i organizacja promocji gazety (reklama, wydarzenia, konkursy itp.), współpraca z innymi mediami w zakresie promocji tygodnika, kształtowanie jego wizerunku, organizacja akcji społecznych i przedsięwzięć non-profit, a także prowadzenie spraw związanych z kolportażem gazety. Dodano przy tym, iż praca odbywać się będzie w biurze oraz poza nim zaś zainteresowana będzie też reprezentować wydawnictwo podczas imprez charytatywnych. Pomimo zmian stanowisk pracy (awansów) wynagrodzenie za pracę J. O. (1) pozostało niezmiennie, kształtując się w całym jej okresie zatrudnienia na poziomie wynagrodzenia minimalnego. Rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z dniem 31 stycznia 2012r., w drodze dokonanej przez pracodawcę wypowiedzenia, z powodu utraty zaufania do pracownika. Będąc zatrudnioną w (...) w P., zainteresowana J. O. (1) zawierała równocześnie z (...)” (...). w P. umowy zlecenia (za wyjątkiem okresu od 1 października 2000r. do 1 kwietnia 2002r. związanego urodzeniem dziecka i następczym korzystaniem z przysługujących z tego tytułu świadczeń). Przedmiotem umów zlecenia było: w okresie od 1 kwietnia 2000r. do 30 czerwca 2010r. pisanie tekstów dziennikarskich, od 1 lipca 2010r. do 31 grudnia 2010r. planowanie i opracowywanie strategii marketingowych (...), zaś od 1 stycznia 2011r. do 30 września 2011r. projektowanie i pisanie materiałów promocyjnych i reklamowych, tworzenie koncepcji marketingowych. Z tego tytułu J. O. (1) otrzymywała miesięczne wynagrodzenia w wysokości: 400 zł (od 1 października 1999 r. do 30 września 2000 r.), 600 zł (w okresie od 2 kwietnia 2002 r. do 1 kwietnia 2007r.), 900 zł (od 2 kwietnia 2007 r. do 30 czerwca 2008 r.), 1.000 zł (w okresie od 1 lipca 2008 r. do 30 czerwca 2010r.), 1.000 zł plus premia 500 zł (od 1 lipca 2010 r. do 31 grudnia 2010 r.) i w końcu 1.500 zł (w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 30 września 2011 r.). Praca w oparciu o umowy zlecenia –pokrywająca się zasadniczo z zakresem obowiązków pracowniczych zainteresowanej- wykonywana nadto przez nią była w czasie i miejscu pracy wynikających z umowy o pracę. Podobny mechanizm dodatkowego zatrudniania pracowników (...) przez Agencję w oparciu o umowy cywilnoprawne dotyczył innych zatrudnionych jak np. występujących w przedmiotowej sprawie w charakterze świadków G. B. czy M. Ż.. Wszyscy oni, podobnie jak zainteresowana J. O. (1), wykonując daną czynność, nie mieli dostatecznego rozeznania (praktycznie było to niemożliwe) czy w danym momencie realizują pracowniczy, czy też cywilnoprawny stosunek zobowiązaniowy. Zainteresowana J. O. (1) uczestniczyła także od początku w organizowaniu Wielkiego Pikniku Charytatywnego w lecie oraz Turnieju Charytatywnego Piłki Nożnej w zimie, prowadząc w tym zakresie kampanie promocyjne. Za swoją pracę przy opracowywaniu programu w/w imprez J. O. (1) otrzymywała od Fundacji dodatkowe wynagrodzenie, honorarium. W 2008 r. było to 500 zł (za zespołowe opracowanie programu Wielkiego Pikniku Charytatywnego), w 2009 r. 150 zł (za zespołowe opracowanie programu Charytatywnego Turnieju Piłki) i 350 zł (za zespołowe opracowanie programu Wielkiego Pikniku Charytatywnego), w 2010 r. 550 zł, a w 2011 r. 300 zł (za zespołowe opracowanie programu Wielkiego Pikniku Charytatywnego). Co roku, podobnie jak pozostali pracownicy Wydawnictwa zatrudniani na umowach zlecenia przez Agencję, zainteresowana wypełniała formularz oświadczenia zleceniobiorcy dla celów ustalenia obowiązku ubezpieczeń społecznych, w rezultacie którego nie odprowadzano od zawieranych umów zlecenia składek na ubezpieczenia społeczne. Przeprowadzane wcześniej (tj. przed kontrolą ZUS z października 2012r. poprzedzającą wydanie zaskarżonej decyzji) zarówno w „(...) w P. jak i w (...) w P. kontrole tak organu rentowego jak i Państwowej Inspekcji Pracy nie wykazały żadnych nieprawidłowości. W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Przemyślu uznał za nieuzasadnione, a zaskarżoną decyzję ZUS za trafną i odpowiadającą prawu. Stwierdzając bowiem, że pozwany organ rentowy właściwie zastosował dyspozycję art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.), obejmując zainteresowaną J. O. (1) pracowniczym ubezpieczeniem społecznym z tytułu umów zlecenia, Sąd I instancji podkreślił, że wykonywana na podstawie tej cywilnoprawnej umowy praca odbywała się równocześnie z pracowniczym zatrudnieniem, przy wykorzystaniu miejsca i sprzętu pracodawcy, pokrywając się nadto w zasadniczym zakresie podejmowanych czynności z obowiązkami wynikającymi z umowy o pracę. Głównym zaś beneficjentem jej rezultatów był też pracodawca. Jednocześnie Sąd Okręgowy podkreślił, że zarówno Wydawca jak i Agencja nie wykazały aby praca J. O. (1) w ramach umów zlecenia była wykorzystana przez jeszcze inne podmioty, przy czym odnosząc się do prac na rzecz (...)”, Sąd I instancji zauważał, że współpracowała ona z Wydawcą i Agencją na jednakowej zasadzie i w jednakowym zakresie, co oznacza, że uczestnictwo J. O. (1) w organizowaniu akcji charytatywnych związanych z przygotowaniem przez Fundację pikników (co leżało zarówno w jej obowiązkach pracowniczych jak i w ramach umów zlecenia) nie było de facto pracą na rzecz Fundacji. Dokonując oceny prawnej sprawy Sąd Okręgowy podkreślał, że art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej rozszerza pojęcie pracownika

dla celów ubezpieczeń społecznych poza sferę stosunku pracy , obejmując nim także sytuację wykonywania pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej przez pracownika z innym jeszcze podmiotem , przy czym jedynie istotne jest to, aby praca taka w swym finalnym efekcie była świadczona na rzecz pracodawcy (tu przy powołaniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2014 r., II UK 445/13, LEX nr 1475168) . Jak wyjaśniał przy tym Sąd I instancji , celem omawianej regulacji jest ograniczenie korzystania przez pracodawców

z umów cywilnoprawnych zawieranych z własnymi pracownikami dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by

w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy

i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów oraz ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (umowa agencyjna, zlecenia lub inna umowa o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu).Sąd Okręgowy

w P.zaznaczał jednocześnie ,że powołany przepis nie wymaga dla jego zastosowania aby praca w ramach umowy cywilnoprawnej była w całości i wyłącznie wykonywana na rzecz pracodawcy , przy wyjaśnieniu znaczenia pojęcia „ działania na rzecz ” , jako pozostającego w oderwaniu od używanego w języku prawa , a będącego w istocie określeniem pewnej istniejącej sytuacji faktycznej , z przywołaniem w tym względzie wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 17 września 2014r.III AUa 2714/13, LEX nr 1526941). W konsekwencji powyższego Sąd I instancji uznał więc , iż w okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy zostały spełnione wszystkie przewidziane w 8 ust.2a ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.) przesłanki decydujące o uznaniu zainteresowanej J. O. (1)za pracownika (...). w P., także w zakresie wykonywanej przez nią pracy w ramach umów zlecenia zawieranych z (...). w P.. W podstawie prawnej wyroku, oprócz wyżej wskazanego przepisu prawa materialnego, powołany został art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w P.z dnia 17 grudnia 2014r. zaskarżony został zarówno przez płatnika składek tj. „(...) w P.jak i zainteresowaną(...)w P.W jednobrzmiących apelacjach z dnia 27 stycznia i 11 lutego 2015r. skarżący , zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego w szczególności art. 233 §1 k.p.c., art. 259 pkt 3 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. jak i prawa materialnego, w szczególności art. 8 ust. 2a i art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2015r.,poz. 121) , art. 734 k.c. jak i bliżej nieokreślonych przepisów prawa autorskiego , wnosili o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, że J. O. (1)nie podlega u wnioskodawcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu umów zlecenia zawartych z (...). w P.

w okresie od 1 października 1999 r. do 30 września 2011r. , względnie ; uchylenie wyroku Sądu I instancji jak i poprzedzającej go decyzji ZUS i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu , przy zasądzeniu na ich rzecz od pozwanego ZUS stosownych kosztów procesu . Niezależnie od tego apelujący wnieśli o zwrócenie się do Trybunału Konstytucyjnego celem zbadania zgodności art. 8 ust. 2a oraz art. 4 pkt. 2 lit. a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z Konstytucją RP, w szczególności z jej art. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 ,w kontekście zarzutu naruszenia zasad przyzwoitej legislacji oraz „ w sensie niespełnienia testu proporcjonalności „. W uzasadnieniu wniesionych środków odwoławczych skarżący naprowadzali ,że z analizy dokumentów zgromadzonych w sprawie nie wynika, jak uznał Sąd Okręgowy, iż treść obowiązków J. O. (1)z umów zlecenia była zawsze tożsama z tymi wynikającymi z umowy o pracę (przy wskazaniu na zajmowane przez w/w stanowisko pracy sekretarki , z równoczesnym pisaniem zlecanych przez Agencję tekstów dziennikarskich) przy jednoczesnym zaakcentowaniu ,że tylko niewielki zakres czasowy umów zlecenia odnosił się w swej treści do czynności świadczonych przez J. O. (2)w ramach umowy o pracę na rzecz (...). w P.. Zaznaczyli również, że w odniesieniu do późniejszych chronologicznie umów , Sąd Okręgowy bezzasadnie przyjął ,dając wiarę zeznaniom ubezpieczonej ,że nie można dokonać rozróżnienia, czy dana czynność była przez nią wykonywana w oparciu o umowę zlecenia, czy w ramach pracowniczego stosunku pracy. Nadto, apelujący zwracali uwagę ,że Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca był jednym z wielu beneficjentów

czynności wykonywanych przez J. O. (1) na podstawie umów zlecenia z (...). jednocześnie uznając, że jej praca na rzecz(...)” nie mogła być wykonywana na podstawie umowy zlecenia z Agencją, gdyż równie dobrze mogła być wykonywana na podstawie umowy o pracę. W tym więc zakresie, w ocenie skarżących, Sąd I instancji przyjął nieuzasadnione domniemanie, że na podstawie stosunku pracy J. O. (1) wykonywała czynności na rzecz innego niż pracodawca podmiotu tj. Fundacji, pobierając za to świadczenie

ze stosunku pracy, gdy pracowniczy zakres czynności na taką możliwość nie wskazywał. Apelujący podkreślali również, że Sąd Okręgowy pominął ustalenie, że z tytułu czynności na podstawie umów zlecenia uwzględnione były koszty uzyskania w wysokości 50%, co koreluje z twierdzeniami prezesa zarządu obu spółek W. M., że przedmiotem umów pomiędzy(...) było przeniesienie praw autorskich wcześniej nabytych przez Agencję od J. O. (1), czyli umów o innym charakterze niż umowa zlecenia czy umowa o dzieło, co ma istotne znaczenie dla kwalifikacji prawnej pod kątem art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej. Tu także podniesione zostało, że przesłuchanie A. W., członka zarządu obu spółek, w charakterze świadka było wadliwe. W końcu skarżący co do zasady kwestionowali dokonaną przez Sąd Okręgowy wykładnię art. 8 ust. 2a ustawy systemowej podkreślając, że przyjęta przez ten Sąd interpretacja jest nie do pogodzenia z elementarną zasadą sprawiedliwości, bo oznaczałaby, że pracodawca nawet przy minimalnym procencie osiągniętej korzyści ponosiłby 100% kosztów związanych ze składkami ubezpieczeniowymi z zawieranych przez jego pracowników z innymi podmiotami umów cywilnoprawnych. Konkludując wskazywali, że powołany przepis jest nieprecyzyjny i daje zbyt duże pole do interpretacji, rodząc niepewność wśród płatników składek, co w sposób oczywisty narusza zasady przyzwoitej legislacji oraz nakłada niewspółmierne obciążenie w stosunku do ewentualnych korzyści, łamiąc zasadę zaufania obywateli do państwa, w których to kategoriach oceniać należy również art. 4 pkt. 2 lit a ustawy systemowej.

Zainteresowana J. O. (1) nie ustosunkowała się do treści apelacji.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., wniósł zaś o ich oddalenie, przy zasądzeniu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, rozpoznając apelacje: (...) w P. jak i zainteresowanej (...) w P., zważył, co następuje ;

Apelacje są nieuzasadnione i jako takie podlegają oddaleniu.

Zaskarżony bowiem wyrok Sądu Okręgowego w Przemyślu z dnia 17 grudnia 2014r. jest - w ocenie tut. Sądu - wyrokiem trafnym i odpowiadającym prawu, zaś

w okolicznościach przedmiotowej sprawy nie występują przywoływane przez apelujących podstawy zaskarżenia, brak też tych które mogłyby wyrok ten wzruszyć, a które Sąd II instancji - stosownie do art. 378 § 1 k.p.c. - ma na uwadze z urzędu.

I tak już na samym wstępie - jeszcze przed przystąpieniem do oceny podnoszonych przez skarżących przesłanek zaskarżenia - odnotować przyjdzie samą wadliwość konstrukcyjną obu apelacji, w których przywoływane w petitum zarzuty nie doczekały się w tej części jakiegokolwiek bliższego uzasadnienia. Tym samym wskazane tam naruszenie prawa procesowego odniesione zostało do wymienionych enumeratywnie przepisów tj. art. 233 § 1 k.p.c., art. 259 pkt 3 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c., bez podania na czym konkretnie dana wadliwość procesowa ma w niniejszej sprawie polegać, podobnie jak w przypadku zarzucanego naruszenia prawa materialnego, które ograniczyło się wyłącznie do wskazania art. 8 ust. 2 a i art. 4 pkt 2a ustawy systemowej, art. 734 k.c., a nadto bliżej nieokreślonych przepisów ustawy prawo autorskie. To dopiero w uzasadnieniach apelacji powołane wyżej zarzuty znalazły swoje rozwinięcie, jakkolwiek w bardzo szczątkowy i dalece nieskuteczny sposób

(o czym poniżej). Kwestionując bowiem ustalenie Sądu Okręgowego co do pokrywającego się zakresu obowiązków pracowniczych zainteresowanej J. O. (1)

z tymi wynikającymi z zawieranych umów zlecenia, skarżący nie dość, że zarzut ten odnoszą głównie do okresu kiedy w/w zajmowała stanowisko sekretarki (tj. od 6 maja 1997r. do 20 października 1999r., a więc do okresu przypadającego jeszcze przed zawarciem pierwszej z umów zlecenia z dnia 1 kwietnia 2000r.), podkreślając w tej mierze, że wynikające z umów zlecenia pisanie tekstów dziennikarskich nie pokrywało się z obowiązkami

sekretarskimi , to nadto opierają go wyłącznie na tego rodzaju treści zawieranych umów , gdy tymczasem Sąd Okręgowy w Przemysłu

w oparciu o właściwie ocenione dowody osobowe z zeznań świadków –w tym co istotne zeznań samego prezesa zarządu obu spółek W. M.-ustalił, że tak określony przedmiot zlecenia nie zawsze pokrywał się z faktycznie wykonywaną przez zleceniobiorców pracą . Co więcej powyższe znalazło swoje potwierdzenie już wprost w treści kolejnych umów zlecenia , które w przypadku zainteresowanej J. O. (1)praktycznie powielały zakres jej obowiązków pracowniczych . Tym samym omawiany zarzut naruszenia art.233 §1 k. p. c . uznany być musi za bezzasadny , przy czym podkreślić w tym miejscu należy ,że dla jego skuteczności nie wystarcza samo stwierdzenie skarżących o wadliwości ustaleń Sądu I instancji , ale konieczne jest wskazanie jakie konkretnie dowody i z naruszeniem jakich kryteriów oceny Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne i mające moc dowodową lub nie mające takiej mocy

i niewiarygodne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 1999r. III CKN 470/98 LEX nr 1106984) , czego skarżący w przedmiotowej sprawie w żadnej mierze nie wykazali . Tym samym ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego są w zupełności podzielane przez Sąd Apelacyjny , który przyjmując je za własne , jest równocześnie zwolniony z obowiązku ich ponownego przytaczania (tak z kolei w wyroku Sądu Najwyższego z dnia14 lutego 2013r. II CSK 292/12 LEX nr 1318346). Odnosząc się zaś do zarzutu naruszenia art. 259 pkt 3 k.p.c. przez przeprowadzenie dowodu z zeznań członka zarządu zarówno „(...) w P.jak i (...)w P.A. W.w charakterze świadka , Sąd Apelacyjny zauważa ,że już sam fakt nie zgłoszenia w tej mierze przez skarżących w odpowiednim czasie i trybie (art.162 k. p. c.) zarzutu wadliwości procedowania Sądu I instancji, czyni aktualnie zarzut ten bezskutecznym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2014r. II UK 365/13 LEX nr 1448330) .Już zupełnie marginalnie odnotować też przyjdzie ,że przesłuchanie w/w w charakterze świadka nastąpiło na wyraźny, tak zdefiniowany , wniosek samej skarżącej Agencji (v. k- 217 tom II akt sprawy) ,niezależnie od tego ,że zasadnicze

w sprawie ustalenia faktyczne Sądu I instancji oparte zostały także na szeregu innych środkach dowodowych , co i tak czyniłoby powyższe uchybienie pozostającym bez wpływu na końcowy wynik sprawy (i tu przywołać należy wyrok Sądu Najwyższego dnia 15 grudnia 2000r. I PKN 165./00 OSNP 200216./376) .Przystępując tym sam do oceny zarzutów skarżących w zakresie naruszenia prawa materialnego , Sąd Apelacyjny chciałby już na wstępie podkreślić ,iż ocena prawna sprawy Sądu I instancji nie budzi jakichkolwiek zastrzeżeń i w swej konkluzji , co do wystąpienia w okolicznościach faktycznych sprawy przewidzianych w art.8 ust.2 a ustawy systemowej przesłanek do objęcia zainteresowanej J. O. (1)obowiązkiem ubezpieczeń społecznych u swego pracodawcy także z tytułu umów zlecenia , jest również

w zupełności przez tut. Sąd podzielana .Uzupełniając więc jedynie w niezbędnym zakresie wyrażony w tym względzie przez Sąd Okręgowy wywód prawny, a także odnosząc się do nowo naprowadzanych w tym przedmiocie przez skarżących argumentów (w tym wniosku o wystąpienie do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie zgodności z ustawą zasadniczą powołanej wyżej regulacji prawnej ustawy systemowej), Sąd Apelacyjny chciałby podkreślić ,że jakkolwiek w literaturze przedmiotu występują publikacje krytyczne w zakresie stosowania wykładni art.8 ust.2 a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U.

z 2015r.,poz. 121) zapoczątkowanej uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r. II UZP 6/09 OSNP 2010/3-4/46 (głównie prof. I. J.

z Katedry Prawa Ubezpieczeń(...)), to jednak późniejsze orzecznictwo tak sądów powszechnych jak i Sądu Najwyższego wykazuje ,iż jest to pogląd jednolity i już dalece ugruntowany (por. między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010r. I UK 259/09 LEX nr 585727 ,18 października 2011r. III UK 22/11 OSNP 2012/ 21-22/266 , czy 23 maja 2014r. II UK 445/13 LEX nr 1475168 , oraz liczne wyroki sądów apelacyjnych jak np. Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 27 listopada 2014r. III AUa 476/14 LEX nr 1566957).Co więcej sam Trybunał Konstytucyjny przy okazji badania złożonej w tym przedmiocie skargi konstytucyjnej ,odmawiając nadania jej dalszego biegu , w uzasadnieniu postanowienia z dnia

12 czerwca 2013r. Ts 338/11 OTK- B 2013/6/556 ,odrzucał w zdecydowany sposób stawiany zarzut niejasności i nieprecyzyjności art. 8 ust.2 a ustawy systemowej przy wskazaniu na , w pełni przez niego aprobowaną w tym względzie ,w/w uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009r. Równocześnie Trybunał Konstytucyjny słusznie zwrócił uwagę, że gdyby skarżący pracodawca nie chciał aby wykonawcami umowy zawartej z innym podmiotem byli jego pracownicy ,mógł w umowach tych zawrzeć odpowiednie zastrzeżenie. Kierując się więc powyższym , Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku skarżących o zwrócenie się do Trybunału Konstytucyjnego z

zapytaniem prawnym, mając tu dodatkowo na względzie, że stan faktyczny przedmiotowej sprawy wskazuje wręcz na świadome i intencjonalne działanie wszystkich zainteresowanych podmiotów. W tym kontekście podkreślić bowiem należy ściśle powiązania osobowe i majątkowe pracodawcy ze zleceniodawcą, a także z utworzoną przez nich Fundacją, przy tej samej siedzibie wszystkich tych podmiotów skutkujące tym, że już przy zawieraniu umów o pracę i umów zlecenia występowała tożsamość osoby zawierającej te umowy po stronie pracodawcy i zleceniodawcy (w każdym przypadku był to W. M. jako prezes zarządu obu spółek). Dane z KRS wykazują przy tym, że „(...)w P. jak i (...). w P. tworzą ci sami wspólnicy W. M. i A. W., będący jednocześnie członkami zarządu obu tych spółek, przy czym prezesem zarządu jest w każdym przypadku W. M., będący równocześnie w Radzie Fundacji, w której z kolei A. W. pełni obowiązki prezesa. Siedziba zaś tych wszystkich podmiotów znajduje się pod tym samym adresem: P. ul. (...). Tym samym powyższe powiązania pozwalały na przyjęcie przez spółki takich rozwiązań organizacyjno-prawnych (czego przejawem były, leżące u podstaw umów zlecenia, umowy o współpracy) które finalnie prowadzić miały do obniżenia kosztów prowadzonej działalności, w tym więc i kosztów zatrudnienia (przez nie odprowadzanie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników od zawieranych z nimi równoległe umów cywilnoprawnych). Z drugiej strony uzasadniona wydaje się być teza - pozostająca i tak bez wpływu na końcowy wynik sprawy - o świadomości samych zatrudnionych co do tych intencji pracodawcy (zasad zatrudniania, w których umowy zlecenia stanowić miały swoiste uzupełnienie minimalnych wynagrodzeń za pracę), którzy w tej sytuacji zyskiwali wyższe wynagrodzenia, co więcej - jak w przypadku J. O. (1) - korzystając niekiedy dodatkowo z uprzywilejowania ich przychodów dla celów fiskalnych (50% kosztów uzyskania przychodów z tytułu majątkowych praw autorskich). Nie jest przy tym rzeczą tu. Sądu rozstrzyganie, czy powyższe rozliczenie przychodów zainteresowanej było prawidłowe (bo to ewentualnie leży w gestii organów podatkowych), nie mniej jednak w aspekcie zarzutów skarżących dotyczących bliżej nie zdefiniowanych przez nich przepisów prawa autorskiego, które ich zdaniem miałyby wyeliminować zastosowanie art. 8 ust. 2 a ustawy systemowej zauważyć wypadnie, że jedynie istotne w tym względzie jest istnienie, przewidzianych w tym przepisie, umów zlecenia jakie łączyły J. O. (1) z Agencją, jako umów w ramach których i wyłącznie na ich podstawie, mogły być ewentualnie realizowane przez w/w zainteresowaną uprawnienia z tytułu przeniesienia autorskich praw majątkowych (co przewidywały odpowiednie ustępy niektórych z umów zlecenia - nie wdając się przy tym w ocenę samej poprawności tych zapisów). Bliżej zaś na temat tak rozumianych relacji przepisów prawa autorskiego do przepisów ustawy systemowej, w tym omawianego art. 8 ust. 2 a, w wyroku Sądu Najwyższego dnia 24 marca 2015r. II UK 184/14 LEX nr 1710359, czy w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 4 lutego 2015r. III AUa 1015/14 LEX nr 1659029. W kontekście zarzutów skarżących należy także podkreślić - co trafnie akcentował również Sąd I instancji - , że w świetle brzmienia powołanej wyżej regulacji prawnej, bez znaczenia jest czy zakres obowiązków pracowniczych pokrywa się w całości czy choćby częściowo z tymi wynikającymi z umów cywilnoprawnych, jak również obojętnym pozostaje w jakim zakresie pracodawca zostaje beneficjentem rezultatów tych umów (tak też wprost w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2014r. II UK 74/14 LEX nr 1583504). Przesądzenie tym samym o statusie zainteresowanej J. O. (1), na potrzeby ubezpieczeń społecznych, jako pracownika(...). w P., także w zakresie umów zlecenia jakie łączyły ją z (...). w P., stanowi jednocześnie o wskazaniu na pracodawcę, jako płatnika należnych z tego tytułu składek. Stosownie bowiem do art. 4 pkt 2 lit a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnikiem składek za pracownika jest zawsze pracodawca (tak też wprost w powołanym już wyżej wyroku Sądu Najwyższego dnia 18 października 2011r. III UK 22/11 OSNP 2012/21-22/266).

Z tych wszystkich więc wyżej naprowadzonych względów - z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych - na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono jak

w pkt. I sentencji wyroku tu. Sądu. Końcowy wynik sprawy uzasadniał z kolei obciążenie skarżących poniesionymi przez pozwany organ rentowy w postępowaniu odwoławczym kosztami zastępstwa procesowego w kwotach po 120 zł, o czym orzeczono jak w pkt II sentencji wyroku, na podstawie art. 98 § 1k.p.c., przy uwzględnieniu minimalnej stawki wynagrodzenia fachowego pełnomocnika ZUS, przewidzianej w § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 490).